

Utlåtande Rotel X (Dnr KS 2019/847)

Kulturhus i varje stadsdelsområde

Motion av Olle Burell (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jonas Naddebo anför följande.

Ärendet

Olle Burell (S) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären anför att Stockholms stad, i samverkan med civilsamhällets och det icke-vinstdrivande kulturlivets organisationer, ska utarbeta en samlad strategi för att det på sikt ska finnas ett kulturhus i varje stadsdelsområde i Stockholm. Strategin ska ta hänsyn till barn och ungdomar i den växande staden och stärka tillgången till platser för kultur, bildning och demokrati. Motionären anför vidare att strategin ska kopplas till stadens grundskolor i syfte att integrera skolor och fritidsverksamhet och samverka för att alla elever ska ha en meningsfull fritid. Motionären lyfter Östberga kulturhus som förebild, som samlar fler verksamheter, bland annat bibliotek, fritidsgård och föreningslivets aktiviteter under samma tak. Med anledning av detta föreslås kommunfullmäktige att besluta att Stockholms stad utreder möjligheterna att i samverkan med civilsamhället utveckla ett koncept som leder till att det på sikt finns ett kulturhus, utformat utifrån lokala behov och förutsättningar, i varje stadsdelsområde.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, kulturnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Bygdegårdarnas riksförbund, Folkbildningsrådet, Folkets Hus och Parker och Stockholms läns Bildningsförbund.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Folkbildningsrådet och Folkets Hus och Parker har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns flera uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2020 som syftar till att utveckla kulturlivet och skapa fler mötesplatser utifrån lokala platsspecifika förutsättningar och behov.

Fastighetsnämnden anser att ambitionen att utveckla lokala kulturhus i samtliga stadsdelar är positiv och medverkar gärna, utifrån sitt uppdrag att tillhandahålla lokaler för stadens verksamheter, med underlag till en strategi om en sådan skulle bli aktuell.

Kulturnämnden bedömer att det i dagsläget inte finns behov för vidare utredning då det pågår ett arbete i den riktning som motionen pekar på.

Utbildningsnämnden är positiv till att stärka samverkan som leder till fler möjligheter för barn och elever att ta del av kulturella upplevelser men föreslår att kommunfullmäktige inte fattar något beslut om att särskilt utreda möjligheterna som leder till att det på sikt finns ett kulturhus i varje stadsdelsområde.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att samlingsplatser som är trygga, demokratiska och lättillgängliga är viktiga för staden men tar inte ställning till motionens förslag.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att fler kulturhus kan öka tillgången på kultur för invånarna i stadsdelsområdet men lyfter risken med att nya verksamheter är kostsamt och att medel går till att bekosta etablering och inte till att bekosta kulturaktiviteter.

Stockholms Stadshus AB konstaterar att en omfattande utbyggnad av lokala kulturhus skulle innebära ökade kostnader för verksamheterna vilket i så fall behöver beaktas i stadens budget.

Bygdegårdarnas riksförbund delar motionärens vision om många kulturhus spritt över staden och lyfter att Kulturhusen kan se olika ut och drivas på olika vis.

Stockholms läns Bildningsförbund är gärna med och utvecklar ett koncept för att varje stadsdel ska ha sitt eget kulturhus. Stockholms läns

Bildningsförbund ställer sig positiva till motionen om kulturhus i varje stadsdel.

Mina synpunkter

Stockholm är en stad rik på kultur genom en mångfald av aktörer som bidrar till kulturlivet. Staden har en viktig roll i att samarbeta och skapa goda förutsättningar för olika aktörer att finnas i Stockholm och därmed stärka ett mångfacetterat och levande kulturliv. Ett arbete i denna riktning pågår i staden på flera fronter.

I Stockholm finns flera olika mötesplatser och lokala kulturhus som ser olika ut och drivs av olika huvudmän. Flertalet av de trettio föreningsdrivna lokalförvaltande organisationer som får stöd av staden fungerar i praktiken som lokala kulturhus i sina stadsdelsområden. Utöver det har flera studieförbund lokaler som fungerar som allmänna samlingslokaler eller lokala kulturhus. Andra kulturhus drivs av staden genom stadsdelsförvaltningar eller Kulturhuset Stadsteatern vars verksamhet har stärkts i ytterstaden de senaste åren. Särskilt viktigt för mig att betona är att de lokala förutsättningarna ska spela en central roll när kulturens mötesplatser utformas. Kulturens mötesplatser växer bäst underifrån genom initiativ som kan se mycket olika ut beroende av stadsdel. Stadens uppgift är att underlätta för den typen av initiativ och därmed skapa möjligheter för fler att delta i kulturlivet i sin närmiljö.

Under 2020 har vi inlett ett arbete med att stärka lägesbilden över civilsamhällets behov av samlingslokaler runtom i staden. Lokalbeståndet och möjligheten till inhyrning av kulturverksamhet i utbildningsnämndens lokaler ses över och en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler och -scener i staden tas fram. Vidare arbetar staden med platssamverkan i syfte att skapa en trygg och levande stad genom exempelvis platsaktivering och kulturverksamheter. Därtill är främjandet av kulturetableringar genom kulturlotsning och stadsplanering ett kontinuerligt strategiskt arbete som bedrivs i staden. Dessutom kommer ett stadsövergripande kulturstrategiskt program att beslutas av kommunfullmäktige under 2020. Ett program som bland annat pekar ut hur kultur ska ges plats i Stockholms stadsplanering.

Med anledning av stadens pågående arbete ser jag inga skäl till att särskilt utreda frågan om kulturhus i varje stadsdelsområde.

Bilagor

1. Reservationer m.m.

2. Motionen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Jan Valeskog och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföras

Stockholm är en växande stad. Med nya stadsdelar och en ökande befolkning följer också behovet av att föreningslivet kan mötas. Det är uppenbart och väl belagt att ett vitalt civilt samhälle bidrar till tillit, sammanhållning och trygghet. I föreningslivet växer samhörighet, gemenskap och lokal utveckling.

Därför var det viktigt för den rödgrönrosa majoriteten mellan 2014 och 2018 att förstärka stödet till samlingslokaler. Parallellt med att bidragen till de lokalförvaltande organisationerna ökades, jobbade staden aktivt med att tillgängliggöra mötesplatser även i kommunala fastigheter såsom idrottsanläggningar och skolor. Resultatet blev flera nya mötesplatser. Några exempel är mötesplatser i Älvsjö, Sköndal, Hjorthagen och Skärholmen. Till detta ska läggas ett nytt kulturhus (och däri ingående mötesplatser) i Östberga samt fler öppna skollokaler.

Ingen ny verksamhet som kulturhus eller samlingslokaler startades upp under 2019 och ingen ny verksamhet föreslås få anslag år 2020. Det är inte underligt. Det första den borgerliga majoriteten gjorde efter valet 2018 var att begränsa anslagen till kulturen i allmänhet och samlingslokaler i synnerhet. Anslaget till samlingslokaler sänktes med 17 procent år 2019 för att år 2020 öka med 2 procent. Det resulterar i att flera verksamheter riskerar få avstå från höjda ambitioner, det riskerar leda till att inga nya verksamheter kan starta och det innebär i förlängningen sämre förutsättningar för föreningslivet.

Därför framstår motionens krav som än mer angeläget. Vi noterar att kulturförvaltningen delar beskrivningen kring värdet av mötesplatser och kulturhus. Av ärendet framgår också att dessa under lång tid minskat till antalet – med ovannämnda förändring mellan åren 2014 och 2018 som ett positivt undantag. Det är riktigt att det finns lokaler för allmänna sammankomster i alla stadens 14 stadsdelsnämndsområden – men ambitionen bör vara större än så. Inte minst är det angeläget att stärka samverkan mellan kulturen, civilsamhället och skolan för att utveckla fler skollokaler till mötesplatsen mitt i stadens olika delar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 17 juni 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Jonas Naddebo

Mats Larsson

Reservation anfördes av Jan Valeskog, Kadir Kasirga och Catharina Piazzolla (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Olle Burell (S) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären anför att Stockholms stad, i samverkan med civilsamhällets och det icke-vinstdrivande kulturlivets organisationer, ska utarbeta en samlad strategi för att det på sikt ska finnas ett kulturhus i varje stadsdelsområde i Stockholm. Strategin ska ta hänsyn till barn och ungdomar i den växande staden och stärka tillgången till platser för kultur, bildning och demokrati. Motionären anför vidare att strategin ska kopplas till stadens grundskolor i syfte att integrera skolor och fritidsverksamhet och samverka för att alla elever ska ha en meningsfull fritid. Motionären lyfter Östberga kulturhus som förebild, som samlar fler verksamheter, bland annat bibliotek, fritidsgård och föreningslivets aktiviteter under samma tak. Med anledning av detta föreslås kommunfullmäktige att besluta att Stockholms stad utreder möjligheterna att i samverkan med civilsamhället utveckla ett koncept som leder till att det på sikt finns ett kulturhus, utformat utifrån lokala behov och förutsättningar, i varje stadsdelsområde.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, kulturnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB, Bygdegårdarnas riksförbund, Folkbildningsrådet, Folkets Hus och Parker och Stockholms läns Bildningsförbund.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Folkbildningsrådet och Folkets Hus och Parker har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 december 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2020 ska stadens kulturpolitik präglas av ansatsen att tillgängliggöra kulturen för fler. Genom att skapa fler träffpunkter, exempelvis kulturhus i förorterna, ges stockholmarna möjligheter att delta i kultur- och föreningslivet i sin närmiljö. Kulturnämnden har en viktig roll i att skapa goda

förutsättningar för ett rikt kulturliv för alla stockholmare där aktiviteter för barn och unga ska prioriteras.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns flera uppdrag i kommunfullmäktiges budget 2020 som syftar till att utveckla kulturlivet och skapa fler mötesplatser utifrån lokala platsspecifika förutsättningar och behov. Bland annat ska stödet till hemgårdarna stärkas och lägesbilden över civilsamhällets behov av fler samlingslokaler runtom i staden uppdateras. Lokalbeståndet och möjligheten till inhyrning av kulturverksamhet i utbildningsnämndens lokaler ses över, en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden ska tas fram och tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande ska öka. Därutöver är ett stadsövergripande kulturstrategiskt program under framtagande och planeras beslutas av kommunfullmäktige under 2020. Stadsledningskontoret konstaterar att programmet kommer fokusera på hur lokaler kan samnyttjas effektivare samt hur kultur ska ges plats i Stockholms stadsplanering och övriga verksamheter så som förskola och skola. Vidare ska staden arbeta med platssamverkan i syfte att skapa en trygg, säker och levande stad genom exempelvis platsaktivering och kulturverksamheter. Stadsledningskontoret konstaterar att detta är ytterligare ett sätt att bidra till att stärka tillgången till platser för kultur, bildning och demokrati på befintliga platser i staden samtidigt som det skapar en trygg, säker och levande stad.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 17 december 2019 följande.

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) och Lars Bäck m.fl. (V), *bilaga 1*.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 december 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret anser att ambitionen att utveckla lokala kulturhus i samtliga stadsdelar är positiv. I motionen avses dessa i första hand knyta an till stadens grundskolor, vilket skulle möjliggöra ett effektivt lokalutnyttjande. I de fall lämpliga skollokaler saknas kan det finnas lokaler i kontorets bestånd som ligger och används på ett sådant sätt att de skulle kunna komma ifråga för detta ändamål. Kontoret medverkar gärna, utifrån sitt uppdrag att tillhandahålla lokaler för stadens verksamheter, med underlag till en strategi om en sådan skulle bli aktuell. Kontoret vill dock påtala vikten av att strategin noga överväger hur finansieringen av kulturhusen ska genomföras.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2019 följande.

1. Att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Att förklara beslutet omedelbart justerat.

Reservation anfördes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sofia Lundin (Fi) som instämde i reservationen av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S).

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2019 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholm finns flera olika mötesplatser och lokala kulturhus, med olika huvudmän. De kan vara föreningsdrivna eller drivna av staden. Kulturförvaltningen bedömer att flertalet av de trettio föreningsdrivna lokalförvaltande organisationerna som får stöd från kulturnämnden fungerar som lokala kulturhus i sina stadsdelsområden. Utöver det har flera studieförbund lokaler som fungerar som allmänna samlingslokaler/lokala kulturhus. Några kulturhus drivs av staden genom Kulturhuset Stadsteatern eller stadsdelsförvaltningar. Stadsteatern finns för närvarande på flera platser; Sergels torg, Skärholmen, Vällingby, Årsta och snart även i Husby. Skarpnäcks kulturhus, Östberga kulturhus och Blå huset i Tensta drivs av respektive stadsdel.

Kulturförvaltningen ser liksom motionären betydelsen av den kulturella infrastrukturen och delar motionens ambition att kultur ska vara lättillgänglig för stockholmarna med en jämn spridning över staden. Kulturförvaltningen konstaterar att främjandet av kulturetableringar genom kulturlotsning och stadsplanering är ett kontinuerligt strategiskt arbete. Det finns också många kulturlokaler i staden där verksamheten kan vidareutvecklas och kulturförvaltningen arbetar strategiskt med samverkan och att lokaler samnyttjas. Kulturförvaltningen analyserar löpande stockholmarnas behov och civilsamhällets initiativ kring allmänna samlingslokaler med kulturverksamhet. Ambitionen är att så långt det är möjligt stödja de initiativ och verksamheter som svarar mot stockholmarnas behov.

Kulturförvaltningen bedömer att det i dagsläget inte finns behov för vidare utredning. Det pågår ett arbete i den riktning som motionen pekar på. Kulturnämnden har i uppdrag att skapa goda förutsättningar för ett rikt kulturliv för alla stockholmare. Barn och unga är prioriterade och stockholmarnas tillgång till kultur och möjlighet till

eget skapande ska öka. Kulturskolans verk-samhet ska breddas och göras mer tillgänglig för fler genom att i högre utsträckning involveras i skolans lokaler.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 12 december 2019 följande.

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 november 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Kultur för, med och av barn och elever i förskola och skola är ett viktigt och prioriterat område inom Stockholms stad. Sedan flera år tillbaka pågår ett omfattande samarbete mellan utbildnings-förvaltningen, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Samarbetet sker bland annat via biblioteken och webbplatsen ”Kulan”, med dess utbudskatalog och goda exempel, med utgångspunkt i ”Kultur i ögonhöjd”, stadens program för barn- och ungdomskultur.

Satsningen som gjorts med ett kulturhus i Östberga har varit framgångsrik och samlat många aktörer och aktiviteter. En sådan samverkan är viktig och bör stimuleras inom staden. Utvecklingen av det lokala kulturlivet i samverkan mellan förskola, skola, organisationer och civilsamhället bör dock utformas utifrån varje stadsdels lokala behov, förutsättningar och intressen.

Fler möjligheter för barn och elever i förskola och skola att ta del av kulturella upplevelser bör stimuleras och därför uppmärksammas inom det stadsövergripande arbete som pågår med ett kulturstrategiskt program. En aspekt som bör tas i beaktande är de kostnader som ett kulturhus medför och vad en sådan prioritering kan innebära för möjligheterna till andra satsningar på kultur för barn och elever. För närvarande pågår ett stadsövergripande arbete med att ta fram ett nytt kulturstrategiskt program för staden. Inom programmet är likvärdighet en nyckelfråga liksom att ett mångsidigt kulturutbud skapas av många aktörer där stadens egna verksamheter utgör en ryggrad med kulturskola, fritidsverksamhet och bibliotek i alla stadsdelsområden.

Förvaltningen är positiv till att stärka samverkan som leder till fler möjligheter för barn och elever att ta del av kulturella upplevelser. Förvaltningen föreslår dock att kommunfullmäktige inte fattar något beslut om att särskilt utreda möjligheterna att i samverkan med civilsamhället utveckla ett koncept som leder till att det på sikt finns ett kulturhus i varje stadsdelsområde, utan först inväntar resultatet av det arbete som redan pågår med ett stadsövergripande kulturstrategiskt program.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 november 2019 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens utlåtande till stadsledningskontoret som svar på remissen.
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd justerar ärendet omedelbart.

Reservation anfördes av Maria Chahrestan m.fl. (S) och Mohibul Ezadani Khan (V), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm är en kommun rik på kultur och många är de aktörer som bidrar till detta. I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde finns det stadsbibliotek, samlingsplatser, kulturskolans verksamhet, folkets hus, Stadsteatern, biograf, m.m. Det är på många sätt en stadsdel rik på kultur och kulturutövare. Trots detta tar inte alla del av, eller nås av kultur i sin vardag. Tillgänglighet, synlighet och att ha nära till kultur och konst i sin vardag, är väsentligt. I en växande stadsdel som Hässelby-Vällingby behöver tillgången till platser för kultur och eget skapande ses över. Särskilt utsatta områden behöver stärkas med samlingsplatser som är trygga, demokratiska och lättillgängliga. Ett samarbete med grundskolan kan vara ett sätt att möta barn och ungdomars behov av fritidssysselsättning genom lärande, lek, idrott och kultur. Att grupper av olika ålder, etnicitet och bakgrund kan mötas i olika aktiviteter, stärker både gammal som ung. Östberga kulturhus är ett exempel på en satsning och ett framgångsrikt koncept. Här delar stadsbibliotek lokaler med öppen förskola och fritidsklubb. I nära samverkan med skolan, kulturskolan, stadsdelens fältassistenter, föreningar och andra aktörer bedrivs olika aktiviteter och insatser. Här finns bland annat läxhjälp, sagostunder, skaparverkstäder och teatergrupper. På så sätt skapas en naturlig tillgänglighet till olika aktiviteter för olika målgrupper. Stadsdelen bedriver ett strategiskt samverkansarbete med fokus på fritids- och trygghetsskapande aktiviteter för barn och unga efter skoltid i stadsdelsområdet, SSF. Här ingår representanter från stadsdelsförvaltningen, lokala föreningar, Utbildningsförvaltningen, Idrottsförvaltningen, Kulturförvaltningen med flera. Förslaget innebär att utveckla samarbetet med civilsamhället, föreningar, stadsdelsförvaltningen, kulturaktörer samt grundskolan. På så sätt kan barn och ungdomars fritidsverksamhet integreras och samverka så att dessa grupper får en rik och meningsfull fritid och kontakt med kultur

eget skapande. En analys av invånarnas och stadsdelens olika behov behövs för att säkra och utveckla ett rikt kulturliv.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 november 2019 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 oktober 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen om att staden, olika kulturaktörer och civilsamhället behöver samverka för att stärka kulturen. Att olika aktörer verkar inom kulturen är också en förutsättning för att kulturen ska kunna behålla ett fritt och mångfacetterat uttryck. I Rinkeby- Kista finns flera kulturarenor och aktörer som har olika finansiering. I stadens regi finns programbiblioteket i Kista medan Rinkeby och Husby har lokala bibliotek. I Husby finns ungdomskulturhuset Reactor, en konsthall och snart öppnar Stadsteatern, i samverkan med kulturskolan, en lokal scen i Husby centrum. I Rinkeby genomförs nu en renovering av Rinkeby folkets hus och det kommer att möjliggöra mer lokal scenkonst. I alla förvaltningens verksamheter finns olika former av kulturverksamhet och förvaltningen samverkar tätt med privata och ideella kulturaktörer i stadsdelsområdet. Förvaltningen har även flera idéburna offentliga partnerskap (IOP) med föreningar som utför kulturaktiveter, exempelvis Husby konst-och hantverksförening. Förvaltningen anser att ett kulturhus ytterligare kan öka tillgången på kultur för invånarna i stadsdelsområdet. Förvaltningen ser dock inte att det inte finns några passande lediga lokaler och att de kluster av verksamheter som redan finns i stadsdelsområdet svarar upp mot det som efterfrågas i motionen. Att öppna nya verksamheter är kostsamt och förvaltningen ser en risk i att medel går till att bekosta etablering och inte till att bekosta kulturaktiviteter. Vid uppdrag om nyetablering av kulturarenor delar förvaltningen skribentens åsikt om att det behövs en samlad strategi så att dessa risker kan minimeras.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 11 december 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Inom koncernen Stockholms Stadshus AB är det Stockholms Stadsteater AB (Kulturhuset Stadsteatern) som bedriver verksamhet inom kulturområdet.

I Kulturhuset Stadsteaterns uppdrag ligger att verksamheten ska nå fler människor och särskilt i de grupper som i dag sällan tar del av verksamheten, vilket ligger i linje med motionen. De lokala verksamhetsåtsningarna har ökat i kulturhusen i Vällingby och

Skärholmen. Utöver det planeras för ytterligare ett lokalt kulturhus i Husby under nästa år. Detta innebär en möjlighet att nå ut till nya målgrupper och får till följd en lägre tröskel för många stockholmare att ta del av stadens kulturutbud. Satsningen riktas särskilt till barn och skolungdomar. Koncernledningen menar att Kulturhuset Stadsteatern utifrån sina nuvarande budgetramar bedriver en attraktiv och bred verksamhet med en bra balans mellan lokal närvaro och en stark central verksamhet i city. Den verksamhet som bedrivs i Kulturhuset Stadsteatern i stadens mest centrala delar vid Sergels torg, med goda kommunikationer från stadens alla delar, bidrar enligt koncernledningens uppfattning till kulturens tillgänglighet för alla stockholmare. Koncernledningen anser att motionären lyfter en angelägen fråga om hur kulturen görs mer tillgänglig för fler. Huruvida det behövs en ny strategi eller inte har

koncernledningen inte möjlighet att ta ställning till, det är snarare en fråga för kommunstyrelsen och kulturnämnden. Koncernledningen kan däremot konstatera att en omfattande utbyggnad av lokala kulturhus skulle innebära ökade kostnader för verksamheterna vilket i så fall behöver beaktas i stadens budget.

Underremiss

Stockholms Stadsteater AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse

Kulturhuset Stadsteatern är en angelägenhet för alla stockholmare och erbjuder verksamheter i form av teater, bibliotek, litteratur, dans, konst, design, film, musik, debatt och annan kulturell produktion av hög kvalitet, präglad av både spets och bredd. Kulturhuset Stadsteatern arbetar kontinuerligt med konstnärlig och organisatorisk utveckling, såsom med att nå nya målgrupper där barn och ungdomar i skolåldern är särskilt prioriterade. Kulturhuset Stadsteatern har årligen ca 2,7 miljoner besökare.

I Kulturhusbyggnaden i city skapas möten och olika typer av besökare. Exempelvis tar biblioteken emot cirka en miljon besök varje år. Särskilt barn- och ungdomsbiblioteken röner stort intresse och medför att barn- och ungdomar i olika stadsdelar att få mötas.

Nuläge och framtid

I Kulturhuset Stadsteaterns uppdrag ligger att verksamheten ska nå fler människor och särskilt i de grupper som i dag sällan tar del av verksamheten. Verksamheten i ytterstaden har förstärkts de senaste åren. Detta inte minst med anledning av pågående ombyggnation av bygganden vid Sergels torg som medfört tillfällig utlokalisering till nya scener och byggnader med teatern och turnéer. En viktig del i kultursamverkan är att föra kulturen närmare medborgarna och samtidigt nå nya grupper och vara en självklar aktör i det civila samhället på flera platser och i nya former. Det är ett uppdrag som Kulturhuset Stadsteatern idag har och det är en stark drivkraft i verksamhetens utveckling.

Den tillfälliga satsningen i Årsta har varit inspirerande och har fått ett mycket gott mottagande av lokalborna och det civila samhället. Årsta har blivit en mer trygg och levande stadsdel. Det visar att fler kulturhus medför att det blir även en angelägenhet för flera grupper, aktörer och samhället i stort. Den lokala verksamhetsatsningen har även, senaste året, ökat i våra kulturhus i Vällingby och Skärholmen. Därtill kommer en utökning av ett ytterligare kulturhus redan nästa år; i Husby. Sammantaget har

detta medfört - och medför - en möjlighet att nå ut till nya målgrupper och får till följd en lägre tröskel för många stockholmare att ta del av ett kulturutbud. Satsningen riktas särskilt för barn och skolungdomar.

Vi är av tron att det är viktigt med lokal närvaro i geografiskt spridda lägen men också en stark central närvaro i city. Detta för att möjliggöra möten mellan människor, närheten till kulturupplevelser samt möjliggöra att människor upplever inkludering samt tillgänglighet. Det är ett centralt inslag i verksamhetsmodellen och en viktig del i framtida satsningar att nå ut brett samt att överväga nya permanenta inrättningar inom ramen för vår verksamhet och organisation. Det välkommans. Att ges möjlighet att nå ut till fler medborgare och därtill etableras genom ytterligare geografisk närvaro i flera stadsdelar är ytterst en resursfråga. Närvaro behöver nödvändigtvis inte enbart vara fysisk, eller bygga på närhet geografisk, utan kan även vara digital eller utövas på distans eller på annat modernt sätt. Lokal närvaro kan även vara samordnad för att vara administrativ effektiv, medföra samverkan med andra aktörer, och eventuellt medföra ett bättre resursnyttjande.

Kulturhuset Stadsteatern anser att motionen är angelägen. Dock saknas för närvarande resurser för nyetablering av det slag som motionären önskar då det krävs särskild satsning. Kulturhuset Stadsteatern anser att det, i samverkan med staden, bör närmare utredas om ytterligare lokal etablering bör sker och var.

Bygdegårdarnas riksförbund

Bygdegårdarnas riksförbunds yttrande daterat den 18 december 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Bygdegårdarnas Riksförbund och Stockholms bygdegårdsdistrikt delar motionärens vision om många kulturhus spritt över staden. Kulturhusen kan dock se olika ut och drivas på olika vis. Viktigast är att kommunen har en god dialog med den ideella kultursektorn, allokera resurser till de befintliga lokalerna för kultur samt stödjer det lokala föreningslivet där det finns en vilja att starta upp nya lokaler för kultur. I storstaden är det svårt att äga fastigheter. Det är därför att föredra att kommunen är ägare, men driften kan med fördel ske föreningsdrivet. Det finns många bra exempel på föreningsdrivna allmänna samlingslokaler i Stockholm, fram för allt genom Folkets hus och Parker. Bygdegårdarnas Riksförbund har endast en lokal i kommunen – Jakobsbergs gård i Bredäng. Inom Stockholms län finns dock ett 60-tal bygdegårdar.

När det gäller ägandet har det dock uppstått ett bekymmer under 2019 i Stockholms stad för de lokaler som ägs av Stadsholmen. De föreningar som driver samlingslokaler har fått en ny fastighetskatt som gör det tufft att få ekonomin att gå ihop. Detta måste ses över och lämpliga lösningar måste till om vi i framtiden vill ha föreningsdrift av samlingslokaler för kultur i staden.

Att samverka med samlingslokalorganisationerna har många fördelar. Vi har kunskaper om drift av samlingslokaler och möjligheter att söka statligt stöd för investeringar i byggnaden och utveckling av verksamheten. Vi arbetar aktivt som arrangörer av kultur och ger plats åt både amatörer och professionella utövare. Unga är en viktig målgrupp och i vår bygdegård i Bredäng har vi via Boverksstöd byggt en musikstudio med fokus på ungas musikskapande och producerande. Genom att lägga

ut driften på föreningar ökar människors engagemang, tillgängligheten blir större och verksamheten bredare. I större kulturhus kan det givetvis vara fler aktörer, exempelvis om man önskar lägga ett kommunalt bibliotek i anslutning till lokalen.

Det är viktigt att det sker en breddning av utbudet av fritidsaktiviteter för unga. Vi tror på det egna initiativet, att unga själva skapar sin meningsfulla fritid. På många platser saknas dock arenor för det egna initiativet. Om det finns tillgång till mötesplatser kan många verksamheter starta, till exempel möjligheter för skapande av sång, musik, teater, konst, it-relaterade aktiviteter och mycket mer. Vi ska heller inte glömma att vi har en ökande befolkning av aktiva seniorer som också efterfrågar mötesplatser. I stället för att dela upp vår befolkning i olika ”kategorier” kan alla mötas i våra föreningsdrivna kulturhus. Möten över generationsgränser har många fördelar. Där det lokala engagemanget för att starta kulturhus finns bör kommunen vara en möjliggörare för detta. Stockholms bygdegårdsdistrikt deltar gärna i fortsatt planering för att förverkliga målet om ett kulturhus i varje stadsdel.

Stockholms läns Bildningsförbund

Stockholms läns Bildningsförbunds yttrande daterat den 4 december 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms läns Bildningsförbund, SLB, samlar länets folkbildningsorganisationer; 29 folkhögskolor och 10 studieförbund, och en viktig och central uppgift för folkbildningen är att skapa mötesplatser där människor utifrån sina egna förutsättningar och behov kan bilda sig och utvecklas. Som landets största kulturaktör ser vi behovet av mötesplatser för kultur, kultur i dess bredaste definition, där människor själva får agera och skapa. Vi ser också behovet av lokaler där mindre föreningar och organisationer får möjlighet att samlas för sin verksamhet.

Vi vet att möten mellan människor ger bättre hälsa, motverkar ensamhet och skapar trygghet. Att möta människor som en annars inte skulle träffa ger en ökad förståelse och insikter, som i sin tur leder till ökad trygghet. Och att få möjlighet till dessa möten i sitt närområde tror vi är mycket klokt och viktigt. Ofta är tröskeln lägre att delta i verksamhet som finns nära det egna hemmet, många människor känner sig inte bekväma och välkomna till de större scenerna etc i centrala Stockholm. Att möjliggöra för både de boende i stadsdelarna och det lokala föreningslivet att mötas, att ha en plats mellan arbete/studier och hemmet tror vi är en framgångsfaktor vad gäller måendet och utvecklingen för den enskilde och för föreningslivet.

Demokratiaspekten är också en viktig del, som folkbildningens organisationer arbetar med och för varje dag. Att demokratiskt uppbyggda föreningar, oavsett storlek, ges en chans att bedriva sin verksamhet för sina medlemmar är en viktig byggsten i demokratibyggget. Ändamålsenliga lokaler är svårt att hitta i dag, och de som finns är ofta inte möjliga att hyra eller har dyra hyror. Att se över befintliga lokaler i varje stadsdel, och tänka utanför boxen, tror vi är en klok väg att gå.

Stockholms läns Bildningsförbund är gärna med och utvecklar ett koncept för att varje stadsdel ska ha sitt eget kulturhus. Stockholms läns Bildningsförbund ställer sig positiva till motionen om kulturhus i varje stadsdel.

Reservationer m.m.

Fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Jan Valeskog m.fl. (S) och Lars Bäck m.fl. (V) om att bifalla motionen och därutöver anföra följande.

Stockholm är en växande stad. Med nya stadsdelar och en ökande befolkning följer också behovet av att föreningslivet kan mötas. Det är uppenbart och väl belagt att ett vitalt civilt samhälle bidrar till tillit, sammanhållning och trygghet. I föreningslivet växer samhörighet, gemenskap och lokal utveckling. Därför var det viktigt för den rödgrönrosa majoriteten mellan 2014 och 2018 att förstärka stödet till samlingslokaler. Parallellt med att bidragen till de lokalförvaltande organisationerna ökades jobbade staden aktivt med att tillgängliggöra mötesplatser även i kommunala fastigheter – såsom idrottsanläggningar och skolor. Resultatet blev flera nya mötesplatser. Några exempel är mötesplatser i Älvsjö, Sköndal, Hjorthagen och Skärholmen. Till detta ska läggas ett nytt kulturhus (och däri ingående mötesplatser) i Östberga samt fler öppna skollokaler. Ingen ny verksamhet som kulturhus eller samlingslokaler startades upp under 2019 och att ingen ny verksamhet föreslås få anslag 2020. Det är inte underligt. Det första den borgerliga majoriteten gjorde efter valet 2018 var att begränsa anslagen till kulturen i allmänhet och samlingslokaler i synnerhet. Anslaget till samlingslokaler sänktes med 17% 2019 för att 2020 öka med 2%. Det resulterar i att flera verksamheter riskerar få avstå från höjda ambitioner, det riskerar leda till att inga nya verksamheter kan starta och det innebär i förlängningen sämre förutsättningar för föreningslivet. Med det framstår motionens krav som än mer angeläget. Vi välkomnar att fastighetsnämnden anser att ambitionen att utveckla lokala kulturhus i samtliga stadsdelar är positiv och att man gärna medverkar, utifrån sitt uppdrag att tillhandahålla lokaler för stadens verksamheter, med underlag till en strategi.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Torun Boucher m.fl. (V) och Emilia Bjuggren m.fl. (S) om att tillstyrka motionen och därutöver anföra följande.

Stockholm är en växande stad. Med nya stadsdelar och en ökande befolkning följer också behovet av att föreningslivet kan mötas. Det är uppenbart och väl belagt att ett vitalt civilt samhälle bidrar till tillit, sammanhållning och trygghet. I föreningslivet växer samhörighet, gemenskap och lokal utveckling. Därför var det viktigt för den rödgrönrosa majoriteten mellan 2014 och 2018 att förstärka stödet till samlingslokaler. Parallellt med att bidragen till de lokalförvaltande organisationerna ökades jobbade staden aktivt med att tillgängliggöra mötesplatser även i kommunala fastigheter –

såsom idrottsanläggningar och skolor. Resultatet blev flera nya mötesplatser. Några exempel är mötesplatser i Älvsjö, Sköndal, Hjorthagen och Skärholmen. Till detta ska läggas ett nytt kulturhus (och däri ingående mötesplatser) i Östberga samt fler öppna skollokaler. Ingen ny verksamhet som kulturhus eller samlingslokaler startades upp under 2019 och att ingen ny verksamhet föreslås få anslag 2020. Det är inte underligt. Det första den borgerliga majoriteten gjorde efter valet 2018 var att begränsa anslagen till kulturen i allmänhet och samlingslokaler i synnerhet. Anslaget till samlingslokaler sänktes med 17% 2019 för att 2020 öka med 2%. Det resulterar i att flera verksamheter riskerar få avstå från höjda ambitioner, det riskerar leda till att inga nya verksamheter kan starta och det innebär i förlängningen sämre förutsättningar för föreningslivet. Därför framstår motionens krav som än mer angeläget. Vi noterar att kulturförvaltningen delar beskrivningen kring värdet av mötesplatser och kulturhus. Av ärendet framgår också att dessa under lång tid minskat till antalet – med ovannämnda förändring mellan 2014 och 2018 som ett positivt undantag. Det är riktigt att det finns lokaler för allmänna sammankomster i alla stadens 14 stadsdelsnämndsområden – men ambitionen bör vara större än så. Inte minst är det angeläget att stärka samverkan mellan kulturen, civilsamhället och skolan för att utveckla fler skollokaler till mötesplatsen mitt i stadens olika delar.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Karin Lekberg m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) om att bifalla motionen och därutöver anföra.

Stockholm är en växande stad. Med nya stadsdelar och en ökande befolkning följer också behovet av att föreningslivet kan mötas. Det är uppenbart och väl belagt att ett vitalt civilt samhälle bidrar till tillit, sammanhållning och trygghet. I föreningslivet växer samhörighet, gemenskap och lokal utveckling. Därför var det viktigt för den rödgrönrosa majoriteten mellan 2014 och 2018 att förstärka stödet till samlingslokaler. Parallellt med att öka bidragen till de lokalförvaltande organisationerna arbetade staden aktivt med att tillgängliggöra mötesplatser även i kommunala fastigheter såsom idrottsanläggningar och skolor. Resultatet blev flera nya mötesplatser. Några exempel är mötesplatser i Älvsjö, Sköndal, Hjorthagen och Skärholmen. Till detta ska läggas ett nytt kulturhus (och däri ingående mötesplatser) i Östberga samt fler öppna skollokaler. Ingen ny verksamhet som kulturhus eller samlingslokaler startades upp under 2019 och att ingen ny verksamhet föreslås få anslag 2020. Det är inte underligt. Det första den borgerliga majoriteten gjorde efter valet 2018 var att begränsa anslagen till kulturen i allmänhet och samlingslokaler i synnerhet. Anslaget till samlingslokaler sänktes med 17 procent 2019 för att 2020 öka med 2 procent. Det resulterar i att flera verksamheter riskerar få avstå från höjda ambitioner, det riskerar leda till att inga nya verksamheter kan starta och det innebär i förlängningen sämre förutsättningar för föreningslivet. Därför framstår motionens krav som än mer angeläget. Vi noterar att utbildningsförvaltningen delar beskrivningen kring värdet av mötesplatser och

kulturhus. Det är angeläget att stärka samverkan mellan kulturen, civilsamhället och skolan för att utveckla fler skollokaler till mötesplatser i stadens olika delar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Maria Chahrestan m.fl. (S) och Mohibul Ezadani Khan (V) om att tillstyrka motionen och därutöver anföra följande.

Den nedskärning av resurserna till kulturskolan, biblioteken och samlingslokalerna, som nu genomförs av de borgerliga och miljöpartiet, är skadliga inte bara för kulturlivet utan också för civilsamhället, barns och ungdomars uppväxtmiljö och för medborgarnas trygghet i bostadsområdena. I stället borde kulturlivet utvecklas. Staden borde ha fler bibliotek med längre öppethållande, inget anställningsstopp där och inga personalminskningar i kulturskolan, inga avgifter i kulturskolans kortkurser och egna lokaler till alla enheter inom kulturskolan. Som sammanhållande centra för kulturverksamheten behövs samlingslokaler över hela staden. Dessa mötesplatser är också nödvändiga för den lokala demokratin, inte minst i socioekonomiskt svaga områden. Kulturen och demokratin måste vara öppna och tillgängliga för alla medborgare! Under 1970-talet hade kommunen – det numera bortglömda – målet att varje stadsdel (alltså inte stadsdelsnämndsområde!) skulle ha en kommunalt stödd samlingslokal. I vårt område inte bara Vällingby folkets hus (med otillräckligt kommunalt stöd) och Hässelby villastads folkets hus (utan kommunalt stöd), utan också sådana lokaler i Grimsta, Räcksta, Nälsta, Hässelby gård, Hässelby strand, Backlura, Smedshagen o.s. v. (Hässelby villastad är numera moget för att delas upp i flera stadsdelar!). Dessutom var målet att alla föreningar gratis skulle kunna hyra lokaler hos dessa lokalhållare – inte bara vissa prioriterade grupper som idag! Givetvis måste samlingslokalerna – både de nuvarande och de framtida – hålla nära kontakt med närsamhället. En handläggare på stadsdelsförvaltningen bör samordna samarbetet med förskolorna, så att barnen får tillgång till barnteatern i samlingslokalerna etc. Liknande samarbete ska ske med grundskolorna, men deras lokaler behövs för den egna verksamheten, så det är bättre om föreningslivets behov av lokaler kan tillgodoses av samlingslokalerna. Den aktuella motionen bör tillstyrkas som startpunkt för en mer progressiv kulturpolitik. Förvaltningens resonemang i utlåtandet håller med om detta, men förvaltningen har av någon anledning glömt att föreslå tillstyrkan av motionen. Det bör nämnden besluta nu!